

Frågelista M 271A

ALKOHOL, NYKTERHET OCH ONYKTERHET

Syftet med denna frågelista är att Du som besvarar den ska skriva om hur Du personligen förhåller Dig till alkohol, nykterhet och onykterhet. Det är meningen att vem som helst ska kunna besvara frågelistan, då vi framför allt efterlyser människors "vanliga" och vardagliga erfarenheter.

Frågelistan ska uppfattas som ett hjälpmedel, den innehåller egentligen inte frågor utan hållpunkter, avsedda att fungera som komihåg. Du får naturligtvis hoppa över de punkter Du inte kan besvara och Du får gärna skriva även om sådant som inte direkt tas upp i frågelistan – huvudsaken är att Du skriver om vad Du vet och om Dina erfarenheter.

Det väsentliga är inte hur Du skriver; alla har sitt eget sätt att skriva på. Din skildring får vara hur kort eller lång som helst, gärna detaljerad och utförlig.

Börja med att uppge **Ditt namn, födelseår, hemort och yrke**. Om Du vill svara anonymt, uppge endast man/kvinna i stället för namn.

Förhållandena under Din uppväxt

Beskriv förhållandena i Ditt barndomshem: Vilken inställning hade Dina föräldrar till alkohol, nykterhet och onykterhet. Vid vilka tillfällen brukades alkohol. Hur uppfostrades Du och Dina ev. syskon, fick Du t.ex. smaka alkohol som barn eller var det förbjudet, gjordes det någon skillnad mellan pojkar och flickor. – Försök beskriva vilka föreställningar Du hade om alkohol som barn. Hur tror Du att Din uppväxt präglat Dig och Din syn på alkohol.

Minnen och erfarenheter

Berätta om första gången Du smakade alkohol (hur det smakade, hur alkoholen skaffades, varför Du provade). Berätta vilka Dina erfarenheter av alkohol varit. Ge gärna exempel på vad Du uppfattar som positiva respektive negativa erfarenheter. Berätta vilken betydelse nykterhetsrörelsen haft för Dig, t.ex. om Du varit med i någon nykterhetsförening. Berätta vilka minnen Du har från tider då synen på alkohol, nykterhet och onykterhet varit annorlunda än vad den är idag. Kanske kommer Du ihåg t.ex. motboken (Brattssystemet) och mellanölet.

Vanor och bruk

Beskriv Dina "alkoholvanor": När och i vilka sammanhang dricker Du alkohol. Dricker Du t.ex. vardagligen till maten, på pub, krog och restaurang,

vissa veckodagar, på helger, vid "festliga tillfällen" eller högtider. – Berätta gärna – som exempel – om det tillfälle då Du senast drack alkohol. Redogör för hur alkohol brukas hemma (inom familjen) och i umgänget med andra (vänner och bekanta), när alkohol vanligtvis brukas, respektive absolut inte brukas. Vid vilka tillfällen skålar Du. Vad brukar Du dricka. Föredrar Du t.ex. vin, sprit eller öl. Hur ofta dricker Du alkohol. Händer det att Du blir berusad. – Försök beskriva hur Du upplever att alkoholen påverkar Dig.

Personlig uppfattning och inställning

Försök förklara vilket förhållningssätt Du har till alkohol: Är Du t.ex. nykterist eller absolutist, vilka är skälen till Din ståndpunkt. Hur ser Du på de skadeverkningar som alkohol kan ha. Tänker Du t.ex. på riskerna, oroar Dig för Din hälsa, är återhållsam (dricker "måttligt"), dricker Du alternativa drycker. Vilka positiva effekter anser Du att alkohol kan ha. Berätta vilka åsikter Du har om alkohol, nykterhet och onykterhet – t.ex. vad Du tycker om förbud och restriktioner, systembolaget, hembränning, langning. Vilken är Din uppfattning om alkoholism och alkoholister, om onyktra personer (t.ex. onyktra ungdomar), om onykterhet i trafiken och under arbetstid. – Ge gärna exempel på händelser och egna erfarenheter, på vad Du sett och hört.

Förhållningssätt som man/kvinna, som ung, vuxen, äldre

Vilka skillnader finns mellan män och kvinnor vad gäller alkohol, nykterhet och onykterhet. – Berätta om Du som man/kvinna har några speciella erfarenheter av sådana skillnader. Beskriv hur förhållningssättet till alkohol är män/kvinnor emellan. Berätta vilket förhållande Du haft till alkohol som ung, som vuxen, som äldre (som studerande, förvärvsarbetande, arbetslös, pensionär) och om Du tycker att Ditt förhållningssätt har ändrats med tiden. Förklara i så fall varför.

Inställningen i Din umgängeskrets

Beskriv vilken inställning man har till alkohol, nykterhet och onykterhet i Din umgängeskrets: bland släktingar, vänner, bekanta, kolleger, grannar. Vilka skillnader finns ifråga om förhållningssätt och inställning. Hur uppfattas t.ex. nykterhet respektive fylleri. – Beskriv gärna förhållandena där Du bor och på Din arbetsplats.

Svenska och utländska förhållanden

Berätta om Dina erfarenheter av förhållanden i andra länder. Hur ser Du på svenska förhållanden jämfört med utländska förhållanden (de förhållningssätt till alkohol som t.ex. finnar, danskar, ryssar, tyskar och fransmän har). Finns det en speciell inställning till alkohol i Sverige, kan Du i så fall ge exempel på detta. Vad tror Du att ett svenskt medlemskap i Europeiska unionen (EU) kan innebära.

TACK FÖR DIN MEDVERKAN!

Mikael Vallström